

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری سلامت بزرگسالان

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: انسان شناسی و جامعه شناسی در پرستاری   شماره درس: ۵۱۱۲۳۷۰

نوع و تعداد: ۱ واحد نظری

دروس پیش نیاز: -

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری ترم ۱   نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴

زمان کلاس: دوشنبه ها ۱۴ لغایت ۱۶ و سه شنبه ها ۱۶ لغایت ۱۸

مکان: دانشکده پرستاری و مامایی کلاس شماره ۱۲ (کد یک) و کلاس شماره ۱۳ (کد دو)

مسئول درس: دکتر فاطمه نظری   زمان حضور در دفتر کار: دوشنبه ها ۱۶ لغایت ۱۸

شماره تماس: ۰۳۱۳۷۹۲۷۵۴۳

Email :nazari@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: آقای دکتر علیمحمدی ، آقای دکتر بهرامی ، خانم دکتر بابایی، خانم دکتر نظری

لینک ادوبی کانکت کدیک <https://meet.mui.ac.ir/rjjiuivhvg8p/>

لینک ادوبی کانکت کد دو <https://meet.mui.ac.ir/rnq07uj6csne/>

شرح درس:

در این درس اساسی‌ترین مطالب در رابطه با انسان شناسی و جامعه شناسی سلامت به دانشجویان تدریس می‌گردد و به تعریف پرستاری از منظر علم انسانی، موضوعات جامعه، هنر، فلسفه، تاریخ، سیاست و مردم شناسی در پرستاری می‌پردازد و به دانشجویان کمک می‌گردد که نگاه عمیق تر به موضوعات انسانی داشته و از طریق به‌کارگیری آموخته‌های کلاس جهت ارتقای دانش علوم انسانی، مهارت‌های ارتباطی، حساسیت فرهنگی، خلاقیت و تفکر انتقادی بهره بگیرند. ادغام علوم انسانی توانایی دانش آموختگان پرستاری را در دیدگاه کل نگر به بیمار، افزایش درک از خود، حساسیت به صدای دیگران و روش‌های جایگزین یادگیری تسهیل می‌نماید.

اهداف کلی:

آشنایی با فلسفه پرستاری و مراقبت پرستاری از نگاه علوم انسانی و ایجاد درک بهتر از جایگاه انسان بعنوان دریافت کننده خدمات سلامت در عرصه جامعه و کمک به داشتن نگاه عمیق تر به موضوعات انسانی و جامعه شناختی و تاثیر آن بر مراقبت از مددجویان و خانواده های آنها

اهداف رفتاری:

در پایان این درس دانشجو قادر خواهد بود:

- تعاریف و اصطلاحات انسان شناسی و رویکرد های حاکم بر انسان شناسی را توضیح دهد
- سابقه تاریخی مطالعات انسان شناسی و هدف از مطالعه انسان شناسی در ایران و جهان را توضیح دهد.
- مفاهیم مرتبط با جامعه شناسی در ارکان (متاپارادایم ها) پرستاری، مردم نگاری، و قوم شناسی فرهنگی را توضیح دهد.
- اصول و ارزش های پرستاری جامعه نگر در مقابل پرستاری بیمارستانی را توضیح دهد.
- اصول و اجزای مراقبت بیمار محور (patient-centered) و شخص محور (person-centered) را توضیح دهد.
- اصول و اجزای مراقبت کل نگر (Holistic) و مراقبت جامعه نگر (Community-based) در پرستاری را توضیح دهد.
- مراقبت های رسمی و غیر رسمی از بیمار و کارکرد مراقبت پرستاری در منزل را توضیح دهد.
- توزیع نابرابر بیماری ها در اجتماع و نقش فرهنگ، باورهای دینی، قومی و سایر عوامل اجتماعی بر آن را توضیح دهد.
- اقتصاد اجتماعی بیماری، بیمه ها و مسائل مالی بیماران را توضیح دهد.
- جامعه شناسی، قلمرو و تاریخچه آن را تعریف نماید.
- انواع جوامع شهری /روستایی را تعریف نماید.
- انواع گروهها و نهادهای اجتماعی را تعریف نماید.
- تبیین جامعه شناختی رفتارهای انحراف آمیز را توضیح دهد.
- دگرگونی ها و تغییرات اجتماعی را توضیح دهد.
- فرهنگ و گستره آن، نهاد سلامت و انسان شناسی فرهنگی تعریف کند.
- حساسیت فرهنگی و مراقبت فرهنگی در پرستاری را شناسایی نماید.
- مدل صلاحیت فرهنگی و چگونگی توسعه صلاحیت فرهنگی در پرستاران را توضیح دهد.
- تاثیر عوامل اجتماعی فرهنگی بر سلامت، نابرابری های سلامت و استفاده از مترجم در عرصه های مراقبتی را توضیح دهد.
- فرهنگ روابط درون حرفه ای، بین حرفه ای، بین مراقب و خدمت گیرنده را توضیح و بر اساس مشاهدات میدانی در محیط های خدمات پرستاری (بیمارستان ها، مراکز خدمات پرستاری جامعه نگر و یا مراقبت در منزل گزارش مکتوب نماید.

روش تدریس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

۱. سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
۲. یادگیری مبتنی بر نقشه مفهومی (Concept Map)
۳. یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
۴. روش یادگیری مبتنی بر مورد (Case Based Learning)
۵. کلاس درس وارونه

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

۱. در جلسات حضوری / آنلاین با رعایت نظم کلاسی به موقع حضور داشته باشد.
۲. حضور فعال در کلاس های آنلاین (نظیر گوش دادن فعال و مشارکت در پرسش و پاسخ ها)
۳. در فرایند یاددهی- یادگیری، مشارکت فعال داشته باشند.

۴. انجام فعالیت‌های یادگیری نظیر انجام تکلیف، شرکت در آزمون و شرکت در بحث‌های گروهی و پاسخدهی سوالات به منزله فعالیت کلاسی محسوب می‌شود.
۵. شرکت در آزمون پایان ترم و کویزهای کلاسی الزامی است.

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

۱. رعایت آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی
۲. در هر جلسه با آمادگی و مطالعه مباحث قبلی در کلاس درس حاضر شود.
۳. برای جلسات آنلاین امکان روشن کردن میکروفن و دوربین را قبل از شروع کلاس فراهم باشد.
۴. کسب حدنصاب نمره به منظور قبول شدن در این واحد درس ۱۰ از ۲۰ می باشد.
۵. بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است:
  - الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.
  - ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

✓ یک جلسه غیبت غیرموجه	قابل بخشش
✓ دو جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۰/۵ نمره
✓ سه جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۱ نمره
✓ چهار جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۲ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

* بدیهی است غیبت غیرموجه بیش از حد مجاز (چهار هفدهم کل جلسات) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبت‌ها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و نمره مربوط به فعالیت:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	انجام تکالیف در زمان مقرر/ حضور و مشارکت فعال در کلاس های حضوری/ مجازی	۱
۲	رویدادنگاری و یادداشت های تحلیلی از محیط های خدمات پرستاری (بیمارستان ها، مراکز خدمات پرستاری جامعه نگر و یا مراقبت در منزل	۳
۳	امتحان پایان ترم	۱۶

قابل توجه اساتید گرامی: لطفاً بلافاصله بعد از اتمام دوره کلاس، لیست حضور و غیاب و فعالیت کلاسی دانشجویان در اختیار مسئول درس قرار گیرد.

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

۱. بیتس، دانیل و پلاگ، فرد (۱۳۸۹). انسان شناسی فرهنگی، ترجمه محسن ثلاثی، تهران، انتشارات علمی (فصول ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۳، ۲، ۱) (آخرین ویرایش)
۲. اکبری و همکاران (۱۳۹۷). اصول پرستاری کوزیر ۲۰۱۸: مفاهیم، فرایندها و اقدامات. تهران انتشارات حیدری (فصل ۱۸)
3. Cockerham WC. Medical Sociology on the move. Springer, Last edition
4. Morrall P. Sociology and Nursing: An Introduction. Routledge.
5. Winkelman M. Culture and Health: Applying medical anthropology. John Wiley & Sons.
6. Barnard, Alan & Spencer, Jonathan. The Routledge Encyclopedia of Social and Cultural Anthropology, Routledge Publication, Last edition.
7. Kottak, Conrad Phillip. Mirror for Humanity, a Concise Introduction to Cultural Anthropology, McGraw-Hill Publication, Seventh Edition.
8. Miller, Barbara. Cultural anthropology, Prentice Publication, Last edition
9. www.anthropology.ir

عنوان درس: انسان شناسی و جامعه شناسی در پرستاری

شماره درس: ۵۱۱۳۳۷۰

نیمسال تحصیلی و سال: دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴

مکان: دانشکده پرستاری و مامایی کلاس شماره ۱۲

رشته تحصیلی: پرستاری فراگیران: دانشجویان ترم ۱ گروه ۱ زمان: دوشنبه ها ۱۶-۱۴

اساتید درس: آقای دکتر علیمحمدی، آقای دکتر بهرامی، خانم دکتر بابایی، خانم دکتر نظری

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس کد ۱ کلاس ۷

ردیف	تاریخ و ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	دوشنبه ۱۴۰۳/۱۱/۱۵ ساعت ۱۶-۱۴	آشنایی با مفهوم انسان شناسی (پارادایم و متاپارادایم شامل انسان، سلامتی، پرستاری و محیط)	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		آقای دکتر علیمحمدی
۲	دوشنبه ۱۴۰۳/۱۱/۲۹ ساعت ۱۶-۱۴	انسان شناسی و رویکردهای کل نگرانه به انسان و پرستاری، پرستاری بعنوان علم انسانی، پرستاری بعنوان هنر	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		آقای دکتر علیمحمدی
۳	دوشنبه ۱۴۰۳/۱۲/۶ ساعت ۱۶-۱۴	اصول و ارزش های پرستاری جامعه نگر در مقابل پرستاری بیمارستانی، ویژگی های انسانی - حرفه ای پرستاری	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		آقای دکتر علیمحمدی
۴	دوشنبه ۱۴۰۳/۱۲/۱۳ ساعت ۱۶-۱۴	مفهوم مراقبت، انواع تئوریهای مراقبت، راههای بیان مراقبت، اصول و اجزای مراقبت بیمار محور (patient-centered) و شخص محور (person-centered)، مراقبت کل نگر (Holistic) و مراقبت جامعه نگر (Community-based) در پرستاری	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		خانم دکتر نظری
۵	دوشنبه ۱۴۰۳/۱۲/۲۰ ساعت ۱۶-۱۴	تعریف، قلمرو و تاریخچه و مبانی جامعه شناسی، دگرگونی ها و تغییرات اجتماعی	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		خانم دکتر نظری
۶	دوشنبه ۱۴۰۳/۱۲/۲۷ ساعت ۱۶-۱۴	تعریف فرهنگ و طبقه بندی آن	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		خانم دکتر بابایی
۷	دوشنبه ۱۴۰۴/۰۱/۱۸ ساعت ۱۶-۱۴	مراقبت پرستاری پاسخگو از نظر فرهنگی و تاثیر عوامل اجتماعی فرهنگی بر نهاد سلامت	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		خانم دکتر بابایی
۸	دوشنبه ۱۴۰۴/۰۱/۲۵ ساعت ۱۶-۱۴	صلاحیت فرهنگی، موانع و عوامل تسهیل کننده آن و راههای توسعه صلاحیت فرهنگی در پرستاران	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		آقای دکتر بهرامی
۹	سه شنبه ۱۴۰۴/۰۱/۲۶ ساعت ۱۶-۱۸	فرهنگ روابط درون حرفه ای، بین حرفه ای، بین مراقب و خدمت گیرنده، نابرابری های سلامت و استفاده از مترجم در عرصه های مراقبتی و ارائه مشاهدات میدانی دانشجویان	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین		خانم دکتر بابایی

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش

عنوان درس: انسان شناسی و جامعه شناسی در پرستاری

شماره درس: ۵۱۱۲۳۷۰

نیمسال تحصیلی و سال: دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴

زمان: دوشنبه ها ۱۶-۱۴، سه شنبه ها ۱۸-۱۶

رشته تحصیلی: پرستاری فراگیران: دانشجویان ترم ۱ گروه ۲ مکان: دانشکده پرستاری و مامایی کلاس شماره ۱۳

اساتید درس: آقای دکتر علیمحمدی، آقای دکتر بهرامی، خانم دکتر بابایی، خانم دکتر نظری

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس کد ۲ کلاس سردار شهید سلیمانی و کلاس ۷

ردیف	تاریخ و ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	دوشنبه ۱۴۰۴/۰۲/۱ ساعت ۱۶-۱۴	آشنایی با مفهوم انسان شناسی (پارادایم و متاپارادایم شامل انسان، سلامتی، پرستاری و محیط)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		آقای دکتر علیمحمدی
۲	دوشنبه ۱۴۰۴/۰۲/۸ ساعت ۱۶-۱۴	انسان شناسی و رویکردهای کل نگرانه به انسان و پرستاری، پرستاری بعنوان علم انسانی، پرستاری بعنوان هنر	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		آقای دکتر علیمحمدی
۳	دوشنبه ۱۴۰۴/۰۲/۱۵ ساعت ۱۶-۱۴	اصول و ارزش های پرستاری جامعه نگر در مقابل پرستاری بیمارستانی، ویژگی های انسانی - حرفه ای پرستاری	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		آقای دکتر علیمحمدی
۴	دوشنبه ۱۴۰۴/۰۲/۲۲ ساعت ۱۶-۱۴	اصول و اجزای مراقبت بیمار محور (patient-centered) و شخص محور (person-centered) ، مراقبت کل نگر (Holistic) و مراقبت جامعه نگر (Community-based) در پرستاری	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم دکتر نظری
۵	دوشنبه ۱۴۰۴/۰۲/۲۹ ساعت ۱۶-۱۴	تعریف، قلمرو و تاریخچه و مبانی جامعه شناسی، دگرگونی ها و تغییرات اجتماعی	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم دکتر نظری
۶	دوشنبه ۱۴۰۴/۰۳/۵ ساعت ۱۶-۱۴	تعریف فرهنگ و طبقه بندی آن	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم دکتر بابایی
۷	سه شنبه ۱۴۰۴/۰۳/۶ ساعت ۱۶-۱۸	مراقبت پرستاری پاسخگو از نظر فرهنگی و تاثیر عوامل اجتماعی فرهنگی بر نهاد سلامت	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم دکتر بابایی
۸	دوشنبه ۱۴۰۴/۰۳/۱۲ ساعت ۱۶-۱۴	صلاحیت فرهنگی، موانع و عوامل تسهیل کننده آن و راههای توسعه صلاحیت فرهنگی در پرستاران	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		آقای دکتر بهرامی
۹	دو شنبه ۱۴۰۴/۰۳/۱۹ ساعت ۱۶-۱۸	فرهنگ روابط درون حرفه ای، بین حرفه ای، بین مراقب و خدمت گیرنده، نابرابری های سلامت و استفاده از مترجم در عرصه های مراقبتی و ارائه مشاهدات میدانی دانشجویان	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		خانم دکتر بابایی

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش